

IPERSCHOUW

Uit het verband treden der indische kerken.

De J. K. Vellenga — synodoeratisch — heeft onlangs 4 of 5 kolommen volgeschreven over D. E. C. en mij, zonder de kwestie te raken. Daarover dus niet meer. We hebben hem ook gesignaleerd onder de capitulanten voor „Eindhoven”. Daarom rekenen we ons verplicht, hem ook ditmaal te citeren, als hij in zijn Kerkblad voor Drenthe en Overijssel opmerkt:

Reeds eerder werden hier de argumenten aangehaald, die de indische kerken gebruikten om het verzoek tot „onafhankelijkheidsverklaring” te staven.

Het merkwaardige er van is, dat ze niet zeggen: we wonen hier ruimtelijk zo ver van het moederland af, maar dat ze zeggen: we staan hier geestelijk zo ver van de Gereformeerde Kerken af.

Want daar komen die argumenten op neer.

Men heeft in Indië „weinig of geen affiniteit” voor „typisch hollands vragen”. Men heeft er „geen belangstelling voor de kwesties, die in verband met de kerk-scheuring in Nederland in discussie waren en zijn”.

„Menselijkerwijze gesproken” zou de evangelisatie onder de Indo-Europeanen „bevorderd worden”, als de indische kerken van de kerken in Nederland losgemaakt werden.

„Personen van gereformeerde belijdenis, die in Nederland tot andere kerkgemeenschappen behoorden”, zouden zich in Indië eerder bij een zelfstandige gereformeerde kerk aansluiten.

„Een zelfstandige indische gereformeerde kerk” zou „te gemakkelijker” haar eigen plaats innemen „in de nieuwe structuur in Indië”.

Dat waren de argumenten, op grond waarvan de elf mln één gereformeerde kerken in Indië een zelfstandig synodaal verband bepleitten.

Gereformeerde kerken, zoals ze in Nederland zijn, zouden niet passen in „de nieuwe structuur in Indië”. Indo-Europeanen zouden er zich niet bij willen voegen. „Personen van gereformeerde belijdenis” uit de Hervormde Kerk, de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Gemeenten zouden zich niet gemakkelijk aansluiten, enzovoort.

Als wij in Indië zulke gereformeerden moeten zijn als zij in het moederland zijn, passen we hier niet, en we hebben er ook geen zin in zo te zijn — aldus de korte zin der argumenten.

En onze synode heeft gezegd: vooruit dan maar.

En het werd een „historisch ogenblik” genoemd.

Het verloop van deze zaak heeft voor mij iets zeer onbevredigends.

Niet zo, dat ik mij niet zou willen neerleggen bij het besluit onzer synode om de indische kerken te geven wat ze vragen. Als een groep van kerken uit het kerkverband wil treden, is dat niet te keren en moet men er zich uiteindelijk bij neerleggen. Als morgen aan de dag de kerk van Amsterdam uit het kerkverband wil treden, is er geen kerkelijke macht die haar belemmeren kan aan haar voornemen uitvoering te geven. Dan zal men alles proberen om haar van zo'n stap te weerhouden, maar er zich uiteindelijk bij moeten neerleggen, als ze doet wat ze wilde.

Maar het verloop van de zaak der indische kerken acht ik onbevredigend, omdat die kerken, gehoord de argumentatie van haar verzoek, het verband met onze kerken hebben willen verbreken, omdat het nederlandse gereformeerde leven te benauwd zou zijn voor de indische wereld. Het gaat hier maar niet om een formele verbreking van het verband met onze kerken. Wat bemerken ze daar in Indië eigenlijk van? Als ondanks het feit, dat men weinig van die band kon bemerken, die band toch als een drukkende last gevoeld werd, en men er vrij van begeerde te wezen, betekent dat, dat het

geestelijk leven, gelijk dat in ons kerkverband geleefd wordt, de gereformeerden in Indië niet ligt.

En nu zit het mij dwars, dat dit niet eens uitgepraat, desnoods uitgevochten is.

Of het gereformeerde kerkelijk leven goed en recht is, of men daarvoor „affiniteit” moet hebben dan wel het afwijzen, hangt niet af van klimaat, levensomstandigheden, staatkundige verhoudingen of numerieke sterkte der kerk in een bepaalde omgeving, maar daarvan of het goed is naar de Schriften en recht is voor God.

Als het goed en recht is voor de Heere in Nederland, dan is het dat ook in Indië en als het in Indië niet goed en recht is, is het dat ook niet in Nederland.

Toen men in Constantinopel streed over het leerstuk van de Godheid van Christus, en het voor de niet-ingewijde neerkwam op een gekijf over één letter, zullen de christenen in de donkere wouden van Germania mis-schien ook niet veel „belangstelling” gehad hebben voor „de kwesties”, die in de verte aan de orde waren, maar het heeft ze toch niet belemmerd zich te conformeren en ze hebben niet gezegd: daar houden we ons hier buiten.

We gaan nu over en weer elkaars attestaties erkennen; predikanten kunnen over en weer beroepen worden. Waarom dan niet die van de Gereformeerde Kerken naar art. 31? Of van de Christelijke Gereformeerden?

Het zal overbodig zijn te vertellen, dat naar mijn oordeel de vrijmakerij in ons land niets anders is dan verwerpelijke kerk-scheuring. En even overbodig zal het zijn te zeggen, dat vele van de uitingen der vrijgemaakten mij tegenstaan. Af en toe is daarover hier wel eens iets gezegd.

Maar de geest, die „De Reformatie” ademt — afgezien van als het er om gaat de kerk-scheuring te rechtvaardigen en van de aanvallen waarin iemands goede trouw zonder meer verworpen wordt — is mij veel aangenamer, dan de geest van de argumenten, die gediend hebben om de indische kerken los te maken uit ons kerkverband.

Nog eens: als iemand niet meer met ons samenleven wil, is hij niet te houden. We moeten ons bij het besluit van de synode neerleggen.

Maar ik had toch zo graag nog wat anders gehoord uit haar mond, dan het veelregelige besluit, waarvan de korte inhoud niet anders is dan: vooruit dan maar.

We laten ook loopen wat ds V. schrijft over „De Reformatie”; daarover kunnen we pas goed praten, als hij de fijne puntjes van de debatten raakt. Maar als hij „zoo graag” wat gehoord had uit den mond zijner synode, en nu over haar klaagt, dan zeggen we: u zult blijven doeleeren, als u blijft wachten op een synode. Waarom heeft de synode niet wat van U gehoord, en van uw kerkeraad? Gij hebt gezien en gehoord, dat die indische kerken dood-eenvoudig weigerden, te gehoorzamen aan de uitwerpsynodes (zie ons vorig nummer). En nu hebt gij, de Vellenga, wel den duisternen moed gehad, te „schorsen” (toen ge nog meendet, dat de Jijver van Ridderbos zulks verlangde), en ge kwaamt dus wel achter het stelletje opgewarmde haagsche accusatoren van 1944 aan te loopen, die den lucifer moesten reiken, waarmee de synode, die naar „geen bloed dorst”, den boel in brand kon steken. Maar waarom hebt gij niet, desnoods met Barkey Wolf aan den arm, het meppelsche telegraafkantoor bestormd, om een „J'accuse” te telegraferen naar het kerkelijk Bureau van den Opperkerkeraad-synode?

Gij kunt niet.

Want ook gij zeult achter de synode, d.w.z. achter de leiders aan. En ook gij slaat de plaatselijke kerk in boeien.

En nu zit ge met een geknauwde consensentie: ge hebt goede en trouwe meppelaars uitgejaagd terwille van Ridderbos en ook zelf stommetje gespeeld tegen revolutionaire Indiërs — ook al terwille van Ridderbos. Maak u eens vrij van heel die revolutie-groep en houd u aan het Beding van art. 31.

KERKNIEUWS

Tweetal te:

Groningen, E. T. v. d. Born te Amersfoort en dr H. J. Jager te Voorthuizen.

Beroepen te:

Leeuwarden, G. Janssen te Zuidlaren.

— ADRESSEN. — HALLUM, Kerkeraad A. Doornbos, „Joly” Hallum (Fr.).

— RENESSE-HAAMSTEDE. De Raad der Geref. Kerk van Brouwershaven zou het zeer op prijs stellen te vernemen, wie het plan heeft zijn vacatie door te brengen in de omgeving van Renesse-Haamstede. Het zal waarschijnlijk mogelijk zijn een Dienst des Woords in een dezer plaatsen te beleggen. Gaarne ontving de Kerkeraad een klein berichtje. Adres: S. van Wouwe, Nieuwstad, Brouwershaven.

NIEUW ZENDINGSTERREIN.

Naar wij vernemen is aan de kerken op Borneo een nieuw zendingssterrein toegewezen. Het is het grootste eiland van den Indischen archipel en er wonen grootendeels Dajaks, een primitief volk. Ook Maleiers en Chinezen worden er gevonden. De oorspronkelijke bewoners zijn door de van elders ingekomen Maleiers langzaam aan teruggedrongen naar de binnenlanden. De Chinezen die op Borneo wonen zijn in tegenstelling met die op de andere eilanden gevonden worden grootendeels rustige landbouwers. De geestelijke ontwikkeling van deze bewoners van Borneo is maar gering. Het zijn Animisten. De R.K. missie heeft er ook enkele bekeeringen gemaakt. De sultan van Pontianak heeft gevraagd om te willen beginnen met 2 artsen en 4 zusters. 2 artsen en 2 zusters hebben zich reeds beschikbaar gesteld. De kerk van Groningen is — zulks in tegenstelling met die in het ressort van Friesland van oordeel, dat voor deze zaak een buitengewone Generale Synode moet bijeenkomen. De kerken in Friesland zijn j.l. Woensdag ter bespreking van de zendingszaken in buitengewone Particuliere Synode bijeen geweest. De classis Grootegast sprak zich in haar jongste vergadering eveneens uit voor het doen bijeenkomen van een buitengewone Generale Synode, zulks in verband met de toepassing van artikel 1 der zendingsorde. Ter vergadering van deze classis heeft ds J. v. d. Zwaag van Buitenpost een en ander nader toegelicht.

— ZENDING. Wij lezen in het classisverslag van Grootegast het volgende:

In behandeling komt nu het ingekomen stuk van de classis Leeuwarden, dat aanleiding werd tot deze vergadering en dat handelde over het mogelijk aanvaarden van een nieuw zendingscentrum.

Ter vergadering komt ds van der Zwaag, tengevolge van een pogen van de roepende kerk, dat iemand uit de classis Leeuwarden aanwezig zou zijn om de op deze vergadering te behandelen zaak toe te lichten. De praeses heet ds v. d. Zwaag welkom, en geeft hem gelegenheid om de zaak, die behandeld wordt, toe te lichten. De v. d. Zwaag geeft toelichting op duidelijke wijze, en beantwoordt daarna breedvoerig verschillende gestelde vragen. Een breede bespreking vindt plaats. De classis besluit:

a. Aan de roepende kerk van Zuidhorn te verzoeken een buitengewone vergadering van de Particuliere Synode bijeen te roepen.

b. Hiervan mededeeling te doen aan de kerken en de classes in de provincie Groningen.

c. Deze mededeeling eveneens te doen aan de classis Leeuwarden.

Met het volgende voorstel wil de classis ter P.S. komen: De classis Grootegast, gelezen het schrijven van de classis Leeuwarden, gehoord de toelichting van een van de leden van het moderamen van de classis Leeuwarden, dringt er bij de P.S. op aan zoo spoedig mogelijk een buitengewone Generale Synode bijeen te roepen in verband met de toepassing van art. 1 der Zendingsorde.

De Particuliere Synode van Groningen is door de classes Grootegast en Warffum tegen 12 Mei bijengeroepen.

TE KOOP AANGEBODEN:

8e-42e JAARGANG VAN HET GEREFORMEERD THEOL. TIJDSCHRIFT (1907-1941).

F. KOUWENHOVEN, Haven, Brouwershaven.

Gelegenheid om Uw

VACANTIE DOOR TE BRENGEN.

Bos, Hei en Wei. Veluwezoom. f5.— per dag per persoon. Pension „Rehoboth”, Kerkstraat 23, Velp.

WIJ GEVEN AAN DE REFORMATIE-LEZERS 250 BOEKEN GEHEEL GRATIS

EENIGHEID DES GELOOFS

Veertiendaags blad voor de gehele Geref. Gezindte, onder red. van ds J. G. Woelderink (N.H.), Dr G. J. Streeder (N.H.), ds S. G. de Graaf (Geref.), ds W. Heerma (Chr. Geref.) en Dr F. L. Bos (Geref., onder art. 31).

8 pag. Prijs f2.50 per halfjaar. Doel van dit blad: leiding geven aan het geloofsleven en bevordering van de eenheid tussen het kerkelijk verscheurde prof. volksdeel.

Zo juist begon ds Woelderink een serie art. over: „De Praktijk der Godzaligheid”. Dr F. L. Bos en ds E. G. van Teljingen schrijven elkaar Open Brieven: Om de Eenheid.

Om dit blad in steeds bredere kring bekendheid te geven, besloten wij aan de eerste 250 nieuwe abonnees geheel gratis toe te zenden het mooie boek: ds J. G. Woelderink: De gevaren van de doopersche geestesstrooming. Winkelprijs f2.90. Wie zich thans voor minstens een jaar abonneert, ontvangt dit boek onmiddellijk geheel gratis toegezonden.

Uitgeverij Guido de Bres, Postbus 138, 's-Gravenhage

Voor de zeer vele blijken van medeleven, die ons toekwamen in brief en handdruk, bij het zoo plotseling en smartelijk verlies op 6 April j.l. van onze lieve Dochter

JANNY,

zeggen wij langs dezen weg onzen hartelijken dank.

Uit aller naam:

B. SMOUTER.

J. P. SMOUTER—

VAN SPRONSEN.

Rotterdam (O.), Oostzeedijk 128.

Geref. Kerkkoor te Amstelveen vraagt

ENIGE ZANGBUNDELS VAN WOENSEL KOOY,

eventueel gebruikt. Wie kan en wil ons daaraan helpen? Op-gaven, aantal en prijs aan Secre-taresse Mevr. LOUW, H. van Borsselenkade 4, Amstelveen.

Wie kan ons helpen aan

EEN MUZIEKBOEK, waarin staan de gezangen, welke i. d. Geref. Kerken gebruikt worden? Opgave te zenden aan den Scriba der Geref. Kerk te Zoute-spuil: F. KOLLIJN, Spul D 22, Terneuzen.

KAMPEREN OP „HORLOO”, het prettige kamp bij Ermeloo (electr. licht, str. water). Geopend van Juni tot November. Pracht omgeving, dennebossen, heide, zee, natuurbad. Vraag prospectus bij: W. DICKE, Eendenparkweg 37, Ermeloo(G.)

Ambtenaar zoekt per 1 Juli a.s. EEN EENVOUDIG PENSION te Assen. Brieven onder No. 338, Bureau „De Reformatie” te Goes.

HET RIJKE WOORD

door Dr M. B. VAN TVEER, is nog verkrijgbaar. f4.25 in prachthand en omslag. Bestel het bij Uw boekhandel of bij de uitgever:

Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes.

LAAT NU UW JAARGANG

„DE REFORMATIE” INBINDEN

f3.— per jaargang.

Register wordt bijgeleverd.

BOEKBINDERIJ VAN KUIJK

Zalmstraat 1 — Scheveningen

Nog altijd

zijn er wat exemplaren van EEN THEATER IN DACHAU, door ds H. KNOOP, te verkrijgen. De prijs is slechts f3.90. Bestel het bij Uw boekhandel of bij de uitgever:

Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes.

Copiëerinrichting „ECCLESIA”

Kon. Emmakade 194

DEN HAAG

Telefoon 39.84.92

vervaardigt Uw

Gestencilde Kerkbladen

Vraagt proefnummers en prijs.

EEN GESCHENK

voor Vader, Broer of Verloofde

Niets passender dan een abonne-ment op de R.B.-SERIE. Vier boeken, gebonden voor tien gulden, te bestellen bij Uw boekhandel of bij de uitgever

Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes.